

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології
Судаков В.І.

Протокол № 1 від « 30 » 08 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Гендерні дослідження

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20__/20__
Семестр 3
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 30 » 08 2019 року №
Голова науково-методичної комісії Петренко-Лисак А.О.

Викладачка: Червінська Т.Г.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. ( ) « » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. ( ) « » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Мета дисципліни – формування поглибленого, практичноорієнтованого уявлення про гендерний підхід до аналізу суспільства; розвиток і закріплення навичок гендерного аналізу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти працювати з науковою літературою та періодичними виданнями*
2. *Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії*

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна відноситься до блоку вибіркових дисциплін «Соціологія особистості та гендеру»; вона спрямована на формування у студентства знання про гендерні дослідження як новий тип міждисциплінарного гуманітарного знання та застосування гендерної методології у соціальних науках.

4. Завдання (навчальні цілі):

- 1) оволодіння понятійно-категоріальним апаратом, підходами та напрямками гендерної теорії
- 2) володіння навичками критичного аналізу процесів соціального конструювання гендеру
- 3) формування навичок гендерного аналізу соціальних явищ і процесів
- 4) виховання у студентства гендерної чутливості

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність працювати з текстами, формулювати та аргументувати свою точку зору, дискутувати, працювати в групах, деконструювати маніпуляції з даними та судженнями (фк38)
- Здатність здійснювати соціо-демографічний аналіз, застосовувати статистичні, соціологічні, антропологічні, дані суміжних дисциплін до дослідження проблем особистості та шлюбно-сімейних відносин (фк40)

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знати особливості гендерного підходу до аналізу соціальних явищ	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тест, практичні заняття	15
1.2	Знати основні етапи становлення гендерних досліджень у вітчизняній та світовій гуманітаристиці	лекції практичні заняття, самостійна робота	Тест, практичні заняття	20
1.3	Знати понятійно-категоріальний апарат, підходи та напрямки гендерної теорії, тенденції розвитку гендерних досліджень	Лекції практичні заняття, самостійна робота	Тест, практичні заняття, контрольна робота	20
2.1	Використовувати методологію та понятійно-категоріальний апарат гендерного аналізу для аналізу соціальних процесів	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Практичні заняття, тест, розгорнуте есе	20
2.2	Володіти навичками критичного аналізу процесів соціального конструювання гендеру	Практичні заняття, самостійна робота	Підсумкова робота, практичні завдання (кейси)	25

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
Демонструвати навички роботи з демографічними, психологічними, статистичними, порівняльними даними, особистісними документами, тестами (прн46)	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН1.3., РН2.1, РН2.2 – **17/10 балів**
2. виконання тестових завдань: РН1.1, РН1.2, РН1.3., РН2.1 – **10/ 6 балів**
3. контрольна робота: РН1.1, РН1.2, РН1.3., РН2.1.– **12/ 8 балів**
4. Розгорнуте есе: РН 1.1, РН1.3., РН 2.1,РН 2.2 – **6 балів/4 бали**
5. Підсумкова робота «Гендерна автобіографія»: РН 1.1, РН1.3., РН 2.1,РН 2.2 – **15 /8 балів**

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит: РН1.1, РН1.2, РН1.3, РН2.1 (білет містить тестові завдання у вигляді закритих питань одиничного та множинного вибору) – 40 балів (правильний варіант відповіді оцінюється у 0,5 балу). Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.

- **умови допуску до підсумкового іспиту:** студент не допускається до іспиту, якщо за семестр він набрав менш ніж **36 балів**. Такій студент допускається до іспиту за умови успішного написання тесту-допуску за матеріалами семестру .

7.2 Організація оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях впродовж семестру з тем 1–10
2. Тестові завдання з теми 1-4
3. КР з тем 5-9
4. Розгорнуте есе за темою 5
5. Підсумкова робота «Гендерна автобіографія»

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
1. Теоретичні засади гендерних досліджень				
1.	Сутність, специфіка та історія формування гендерних досліджень як наукового напрямку	2	2	4
2.	Понятійний апарат та концептуальні засади гендерної соціології	2	4	4
3.	Гендерний дискурс в протосоціології та класичній соціальній теорії	2	4	6
4.	Еволюція та різновиди феміністських теорій	4	4	8
2. Гендерні відносини та практики у дослідженнях суспільних наук				
5.	Гендеровані соціальні інститути	2	4	6
6.	Гендерні ролі та стереотипи	2	2	4
7.	Гендер, тілесність та сексуальність.	4	6	10
8.	Гендерована мова: вектори влади та впливу	2	4	6
9.	Чоловічі дослідження та соціологія маскуліності.	4	2	8
10.	Гендерні відносини в сучасному українському суспільстві	2	2	4
Всього :		26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – 26 год.

Практичні заняття – 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Введение в гендерные исследования. Ч. I: Учебное пособие / Под. Ред. И.А.Жеребкиной – Харьков: ХЦГИ, 2001; СПб.: Алетей, 2001.
2. Гендер для медіа: Підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Масрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової – Київ: Критика 2013. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ua.boell.org/uk/2013/12/30/gender-dlya-mediv>
3. Кімел Майкл С. Гендероване суспільство / переклад з англ. С. Альошкіної. – Київ: Сфера, 2003. – 490 с.
4. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. – К.: Основи, 2017. – 256 с.
5. 12 лекцій по гендерной социологии : учебное пособие / Е. А. Здравомыслова, А. А. Темкина. — СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2015.

Додаткова:

1. Антология гендерной теории. Сб. пер. / Сост. Е.Гапова, А.Усманова. – Минск: Пропилей, 2000. – 384 с.
2. Брайсон В. Политическая теория феминизма. Введение /Пер. С англ. – М.: Идея-Пресс, 2001.
3. Введение в гендерные исследования. Ч. II: Хрестоматия / Под ред. С.В.Жеребкина – Харьков: ХЦГИ, 2001; СПб.: Алетей, 2001. – 991 с.
4. Гендерні перетворення в Україні. – Київ. Надруковано в ТОВ «АДЕФ-Україна», 2007. – 165 с.
5. Гилмор Д. Становление мужественности: культурные концепты маскулинности. – М., 2005.
6. Коннелл Р. Гендер и власть: Общество, личность и гендерная политика / пер. с англ. Т. Барчуновой – М.: Новое литературное обозрение, 2015. – 432 с.
7. Марущенко О., Плахотнік О. Гендерні шкільні історії. – Харків: Монограф, 2012. [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу:

<http://krona.org.ua/assets/files/books/Genderni-shkilni-istorii.pdf> Милет К. Сексуальна політика. – К.: Основи, 1998. – 619с.

8. Сімона де Бовуар Друга стать: Пер. з фр.: В 2 т. – К.: Основи, 1994. – Т. I. – 390 с.; 1995. – Т. 2. – 392 с.
9. Синчак О. За рівність мовну і позамовну. [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <http://commons.com.ua/za-rivnist-movnu-i-pozamovnu/>
10. Уэст К., Зиммерман Д. Создание гендера // Хрестоматия феминистских текстов. Переводы. Под ред. Е.Здравомысловой, А. Темкиной. СПб.: издательство «Дмитрий Буланин», 2000. С. 193-220
11. Хрестоматия феминистских текстов: Переводы / Под ред. Е.Здравомысловой, А.Темкиной. – СПб.: Изд-во Дмитрий Буланин, 2000. – 303 с.
12. Червінська Т.Г. Використання гендерної автобіографії у викладанні дисципліни "Історія та теорія гендерних досліджень": методичні аспекти// Актуальні проблеми соціології, психології та педагогіки: збірник наукових праць – К.: Логос, 2014, №4 (25) – С.130-136.
13. Чухим Н. Візії жінки у західній філософській традиції (від античності до модерну). - К.: КПД, 2006. - 192 с.